

TORONTÁL

Ára: 75 para	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Bečkerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára: 75 para
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

Angliának meg kell kérdeznie, hogy Franciaországnak mi az igazi célja?

„Torontál” tudósítójának távirata.

London, márc. 29.

Az alsóházban a Ruhr-vita során Asquith is felszólt. Beszédében felhívja a Ház tagjainak figyelmét Rosenberg német külügyminiszternek a birodalmi gyűlésen elhangzott beszédére és kéri, hogy kellőképpen mérlegelték-e ezeket a kijelentéseket. Ha a brit kormány — folytatta — Rosenberg javaslatát a többi hatalom mérlegelése alá bocsátotta, felmerül a kérdés mért tartja Franciaország továbbra is megszállva a Ruhr-vidéket és milyen követeléseket kíván még kikényszeríteni.

Utána Macdonald kéri a kormányt, hogy nyugodtan türe-e továbbra is az ádáz Ruhr-vidéki harc folytatását és télenül kívánja megvárni a percet, amikor az egyik fél porba hull. Szerinte Angliának meg kell kérdeznie Franciaországtól, mi esoda az igazi célja és mit akar elérni az állandó megszállással.

Bonar Law helyett Baldwin felelt, kijelentve, hogy Anglia és a szövetségesek között súlyos nézeteltérések merültek fel a Németország irányában folytatott politika miatt. A franciák jelenleg sajátjaosan elzárkóznak minden közvetítés elől. Európa hangulata hasonló ahhoz a lelkiállapothoz, amely komoly nagyarányú sztrájk kitörése előtt a lelkekben uralkodni szokott. Anglia állandóan az incidens elsimitásán dolgozik. Baldwin nézete szerint eljön a pillanat, amikor Anglia szolgálatát a szövetségeseknek és Németországnak egyaránt megbeszélhetetlen értékű lesz. Ezért a kormány feszülten figyeli a helyzetet, ha elérkezik a pillanat, akkor igyekezni fog a békéhez közelebb jutni és a jóvátétel rendezését elérni.

Az idő rövidesen itt lesz — mondotta Baldwin —. Hiszem, hogy Németország is elfogad bennünket becsületes tárgyaló félnek.

Páris, márc. 29.

A külügyminisztériumban Rosenberg nyilatkozatáról a sajtónak ezt mondták:

Németország minden módot felvetett csak azt nem, hogy a német kormány közvetlenül nyujtaná át a francia kormánynak hivatalos javaslatát, ami pedig Franciaország óhaja.

Páris, márc. 29.

A francia külügyminisztérium Németországnak olaszországi puhatolódzásairól elvitát minden jelentőséget. Szerinte kizárt dolog, hogy akár Anglia, Olaszország vagy Belgium megváltoztassa eddigi magatartását.

Föderatív államot követel a horvát blokk.

Korošec és Spaho nyilatkoznak Radicsossal való tárgyalásaiukról.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, márc. 29.

A mostani napokban ugyanolyan lázas jelenségek észlelhetők, mint a választások előtti időben. A politikával foglalkozó közönség ujjain számlálja a napokat, amikor a mai kuszált helyzet tisztázását véli és feszült érdeklődéssel várja a legutolsó határnapot, a szkupstina összeülését dátumát, amikor feltétlenül eldől a kibontakozás sorsa. Most is, mint a választások előtti forró napokban, minden újságolvasó és politika iránt érdeklődő polgár türelmetlenül várja, hogy melyik párt tudja a legnagyobb erőt összpontosítani s hogy melyik csoport kerül ki győzelmesen a hatalomért folytatott harcból.

A pártok közül ezideig csak Radics keresett érintkezést a programjához legközelebb álló csoportokkal. Radics szükségét látta ereje megnövelésének, mert csak egy revizionista erős ellenzéki blokk létesítésével reméli keresztülvihetni a vidovdani alkotmány megfelelő módosítását. Hogy a pártvezér voltaképpen mit akar és hogyan akarja keresztülvinni céljait, az ma még bizonytalan. Az első két pártvezér, akikkel a tárgyalásokat felvette, dr. Korošec, a klerikálisok vezére és Spaho, a muzulmánok ellenzéki táborának megalapítója, akikkel elvben meg is egyezett. A Zagrebből érkező hírek szerint a megállapodás még nem végleges, mert sok részletkérdés vár tisztázásra.

Érdekesnek tartjuk leközlöni Korošec dr. kijelentéseit, amelyeket a zagrebi konferencia után újságírók előtt tett. Nyilatkozatában a pártvezér kijelentette, hogy az alkotmány revíziója és a legszélesebb körű önkormányzat mellett harcolnak.

A klerikálisok — mondotta — teljes autonómiát akarnak Szlovéniában és mellékes az a körülmény, hogy a monarchia vagy a köztársaság alapján vivhatják ki követelésüket.

Spaho dr., aki szintén résztvevett a

zagrebi konferencián, ugyancsak nyilatkozott a sajtó képviselői előtt.

Spaho dr. kijelentette, hogy feltétlenül ragaszkodik az alkotmány revíziójához és Bosznia-Hercegovina autonómiájához, de úgy ó, mint hívei ellene vannak a köztársasági rendszernek.

Spaho dr. beszédében állítólag azt is mondotta, hogy eljön Beogradba, ahol közvetítő szerepet fog játszani Radicsék és a kormány között.

A „Vreme” legújabb számában zagrebi jelentés alapján szenzációs cikket közöl. A lap szerint Radics Sztepan, Korošec és Spaho megállapodtak abban, hogy egyenlő követelésekkel lépnek fel és egyik párt a másik beleegyezése nélkül nem léphet a beogradi kormánnyal érintkezésbe.

A Vreme szerint a blokk követeli egy föderatív államegyesülés létesítését, amelyben külön állam volna Szlovénia, külön állam Horvát-Szlavonország és Dalmácia és külön állam Bosznia-Hercegovina.

A föderatív államegyesülésnek közös lenne a hadügye és a külpolitikája, a pénzügye csak annyiban közös, amennyiben a terv megvalósulása kívánja. A lap cikkének további részében kifejti, hogy

a blokk legközelebbi politikáján azt tünteti fel, hogyha a beogradi kormány az erre vonatkozó javaslatára április 15-ig nem ad érdemleges választ, eljön Beogradba és megbuktatja a kormányt.

Eddig szól a Vreme zagrebi tudósítása. Mennyiben fedi a valóságot s mennyiben hitelt érdemlő, azt egyelőre nem áll módunkban megállapítani.

A kormány és a radikális-párt eddigelé nem tett semmiféle intézkedést az ellenzéki blokkra vonatkozólag. Pasity miniszterelnök a legnagyobb tapintatossággal kezeli a kérdést és igyekszik az utóbbi napok eseményeit minél helyesebb megvilágításba hozni, hogy annak alapján könnyebben megtalálja a kibontakozás lehetőségeit.

Markovity Lázár igazságügyminiszter a minisztertanács felhatalozása alapján elhatározta, hogy érintkezésbe lép a beogradi sajtó képviselőivel, hogy a nyilvánosság minél pontosabban és tárgyilagosabban értesüljön a politikai helyzetről s a mostani napok politikai eseményeiről. Erre különösen az adott okot, hogy a sajtóban egyre-másra olyan hírek látnak napvilágot, amelyek tulpezzimisztikusan ítélik meg a jelenlegi szituációt.

Az igazságügyminiszter tegnap már fogadta a sajtó képviselőit és tájékoztató nyilatkozatában részletesen kitért Radics pártja és legutóbbi szereplésére is. Markovity dr. szerint Radics rezolúciója nem egyéb, mint politikai aktus, manifestáció. A kormány — mondotta — figyelemmel kíséri az eseményeket és megakadályozza az olyan fejleményeket, amelyek kihatással volnának az ország belételeire.

A blokkról szólva kijelentette, hogy megalkotása nem volt szerencsés ötlet és működése nem lesz eredményes, mert mind a három pártnak különböző érdekei vannak, amelyek között nehéz feladat volna a szükséges harmóniát megteremtteni.

A kormányalakításra áttérve elmondotta Markovity dr., hogy erre nézve nem történtek intézkedések és egyelőre csak adatokat gyűjt a kormány a helyzet tisztázására. A demokraták és radikálisok között — fejezte be nyilatkozatát az igazságügyi miniszter — nincs kizárva a megegyezés lehetősége, mert a politikában nincsen harag és dac.

Belgium eltávolodik Franciaországtól a Ruhr-kérdésben.

„Torontál” tudósítójának távirata.

Milano, márc. 29.

A Corierra de la Sera párisi tudósítója arról értesült, hogy Stinnes római útját német diplomáciai kíséretnek tekintik Olaszország megnyerésére.

A berlini Vossische Zeitung úgy tudja Rómából, hogy Yasper politikai megbízatással érkezett Olaszországba. Yasper tanácskozását Mussolinivel, olasz politikai körökben azzal okolják, hogy Belgium érdekei a Ruhr-kérdésben már nem egyeznek a franciákéval.

Yasper a prefekturán Mussolinival tanácskozott az aktuális kérdésekről és az általános helyzetről.

A lapok várakozással tekintenek a tanácskozás eredményei felé. Lehetségesnek tartják, hogy a tanácskozás Belgiumnak Franciaországtól való független állásfoglalására fog vezetni.

TÖZSDE

Március 29.

Beograd. (Zárlat.) Newyork 98-75, London 463-50, Páris 653, Zürich 1845, Milano 487, Berlin 04725, Bukarest 48, Prága 294, Wien 014, Budapest 2-58, Amsterdam 39-75, Varsó 0-30.

Zürich. (Zárlat.) Newyork 54137, London 2538, Páris 3535, Milano 2665, Berlin 00259, Prága 160750, Wien 00076, Budapest 012, Hollandia 21350, Beograd 555, Varsó 00125.

Budapest. (Zárlat.) London 20310—20910, Páris 284—294, Milano 213—228.

Megindult a vasuti forgalom az SHS és Magyarország között.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —
Beograd, márc. 29.

A közlekedési miniszter jelentése szerint április 1-től kezdődőleg az SHS állam és Magyarország között minden határállomáson át megindul a közlekedés. Ezzel egyidejűleg a közlekedési minisztérium egy közvetlen gyorsvonatot léptet életbe Beogradból Budapestre, Osijek-Bel-Monostor-Pécs érintésével.

Készül a magyarországi lakásrendelet.

A „Torontál” tudósítójának távirata.
Budapest, márc. 29.

A lapok munkatársai Vass népjóléti miniszterrel beszélgetve a következő felvilágosítást kapták a készülő lakásrendeletéről: Ami a szabad forgalom gondolatát illeti, abból annyi van megvalósítva, hogy az újonnan épült házak, illetőleg azok a házak, amelyekben új építkezéssel egyenlő mérvű átalakítást végeztek, már most is a tulajdonosok szabad rendelkezésére állanak. Egyébként a többi hatszobás és ennél nagyobb lakások 1924 május elsejei hatállyal 1923 november elsején felmondhatók. Az üzlethelyiségek terén bizonyos mértékű szabadforgalmat kontempláltak. A szabadforgalmat mindaddig nem engedhetik meg, amíg az építkezések meg nem indultak és ezeknek tényleges eredménye nem konstatalható.

A rendelet május elsejére minden kategóriára nézve harminc százalékos béremelést mond ki, az 1914. évi tiszta házbérösszeg alapján. Az augusztusi negyedre ugyanezen alapon még husz százalékos emelést, tehát összesen ötven százalékot engedélyeznek. Az üzlethelyiségeknél az 1914. évi bérek százötvenszere-sükre emelhetők fel.

A Népszövetség ma — csak egy francia bizottság!

A „Torontál” tudósítójának távirata.
London, márc. 29.

Hamilton tábornok a Star című lap tudósítójával beszélgetett a Népszövetségről és a következőket mondotta:

„A Népszövetség ma már alig más, mint egy francia bizottság, amelynek más nemzetbeli tagjai óvakodnak tőle, hogy bármit is tegyenek a francia érdekek ellen. Ezáltal tulajdonképpen saját hazájukat árulják el, mert mellőzik annak érdekeit.”

A franciák telhetetlenek.

Berlin, márc. 29.

A német és francia nagyiparosok között megindult tárgyalások eredménytelenül végződtek, mert a francia nagyiparosok a Ruhr-vidék iparára vonatkozólag olyan követelésekkel léptek fel, amelyeknek teljesítése esetén a német ipar magában Németországban is versenytelen lenne. A német lapok élénken kommentálják a franciák telhetetlenségét.

Összeírták az építkezésre kötelezetteket.

A lakásbizottság ülése. — Egy évi határidőt adnak. — Milyen sorrendben tartoznak építeni.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 30

A lakáshiány már-már elviselhetetlen arányokat ölt. A városházán lévő lakáshivatal keddi és pénteki napon, amikor a feleket fogadják, tömegével ostromolják meg a panaszosok. Az egyiknek lakása beomlófélben van, a másiknak pedig talajviz hatolt be a szobájába és az egyszerű panaszok mindig oda irányulnak, hogy „lakást kérünk”. A szóbeli kérelmeken kívül kérvénykérvényre adnak be, amelyben legtöbbször elfogadható indokok alapján megfelelő lakásnak kiutalását kérik. A felelet, a határozat természetesen a legtöbb esetben az, hogy egyelőre nincsen s csak, ha újabb lakások kiürülnek tehetnek eleget a kérvényező kívánságának.

A lakáshiány voltaképeni okát, azt hisszük nem kell bővebben fejtegetnünk. A város lakosságának száma jelentékenyen megnagyobbodott, ezzel szemben pedig már évek óta szünetelnek az építkezések. Ilyen mostoha körülmények között érthető, hogy ma drága pénzért sem lehet lakáshoz jutni. Azt a csekély számú lakást, amely elköltözökés esetén kiürül, a lakásbizottság kénytelen elsősorban az állami alkalmazottak részére kiutalni, amire különben is a lakástörvény kényszeríti. Magánfelek tehát csak rendkívüli esetben kaphatnak lakást, amikor a bizottság meggyőződött róla, hogy jelenlegi othona tényleg a szó legszorosabb értelmében lakhatatlan.

A mostoha, lehetetlen állapotnak egyedüli és kizárólagos orvossága az építkezés. Az évek óta tartó szünet után építeni kellene, hogy a város lakosságának számarányához képest megfelelő lakások álljanak rendelkezésre. Önszántából ma nem igen építene senki, mert túlköltés-

ges passzió, anélkül, hogy a befektetett összegnek alacsony bankkamatját is meghozná. Az építkezés tehát rossz üzlet s ezért eleve huzódzkodnak ettől a megoldástól még azok is, akik anyagilag könnyen elviselhetnék.

A lakástörvény legfőbb rendelkezése az építkezési kötelezettség, amely szigorúan előírja, hogy kik tartoznak építeni. A törvény értelmében mindazok, akiknek évi jövedelmük meghaladja a hatvanezer dinárt, vagy vagyonuk eléri az egymillió dinárt, a kérdéses rendelkezés alá tartoznak s így kötelezettek az építkezés elvégzésére. Kivételt képeznek természetesen azok, akiknek már lakóházuk van, vagy a család tulajdonát képező házban laknak. Elsősorban a vállalatok és kereskedelmi cégekre vonatkozik a kérdéses törvény, amely ezeket még arra is kötelezi, hogy összes alkalmazottaik lakásáról is gondoskodjanak.

A beeskereki építkezések ügye most jutott fordulópontra. Dr. Grubity Andrea városi főjegyző tegnap délután gyűlésre hívta össze a lakásbizottság tagjait, akikkel megbeszélte az építkezés kérdését. A lakásbizottság úgy határozott, hogy az adóhivataltól kapott kimutatás alapján tizenöt napon belül beidézi az érdekelteket és megtárgyalja velük az építkezést. Grubity dr. a tegnapi nap folyamán már szétküldte az idézéseket.

Az építkezések sorrendjét a felekkel együtt beszéljük meg. Legelsősorban tartoznak építeni a nagyvállalatok, bankok, ügyvédek, orvosok, nagyobb cégek vezetői és csak azután kerülnek sorra a magánosok. A munkálatok elvégzésére a legtöbb esetben egy évi határidőt adnak.

Dr. Grubity városi főjegyző távozása.

Beeskerek, márc. 30.

A belügyminisztérium B. B. B. osztálya Grubity Andrea dr. városi főjegyzőt állásától felmentette és Torontál-Temesvármegye árvaszéki ülnökévé nevezte ki. Grubity dr. tegnap a déli órákban kapta meg a felmentéséről szóló végzést. Délelőtt még a munkatársunkat fogadta, akinek információt is adott, anélkül, hogy tudomása lett volna közeli távozásáról.

Grubity Andrea dr. közel három éven át volt Beeskerek város főjegyzője s mint ilyen élénk társadalmi szerepét játszotta. Résztvett minden kulturális akcióban és megértést tanúsított minden magasabb cél iránt. Mint a város főjegyzője és a polgármester helyettese meghallgatott mindenkit s nemzetiségi és valláskülönbség nélkül egyaránt készséggel állt mindenkor a felek rendelkezésére. Szívesen hallgatta meg a polgárság panaszait és erélyes kézzel orvosolta sérelmeit. A város szorgalmas, dolgozó főtisztviselőjét veszítette el távozásával.

Grubity dr. helyébe dr. Nadana Csilikovity Mravityot nevezték ki, aki rövidesen átveszi új hivatala vezetését.

Folynak a mezőgazdasági munkálatok.

Beeskerek, márc. 30.

A két hét óta tartó tavaszi időjárás Bánság egész területén nagyon kedvezően befolyásolja a vetések állását. A talajvíz, amely egyes vidéken szinte katasztrófális méreteket öltött, nagyrészt már visszaszivárgott és már csak jelentéktelen terület áll víz alatt. A talajvíz általában véve nem nagy veszteséget okozott, sőt egyes helyeken egyenesen előnyös volt a földet ért nedvesség.

A tavaszi mezőgazdasági munkálatok már mindenfelé megkezdődtek és a tavaszi munkával — a jelek szerint — normális időben végezhetnek. Az idén a termőföldeknek jóval nagyobb része került megmunkálás alá, mint tavaly, ami mindenesetre kedvező jelenség. Ha egy esetleges késői fagy nem okoz károkat, az idén nagyon jó terméseredmény várható.

HIREK

Márc 31.

1727-ben halt meg Newton világhírű fizikus. 1732-ben szül. Haydn zeneművész. 1811-ben szül. Bunzen Róbert fizikus.

1814-ben a szövetségesek Napoleon bukása után bevonulnak Párisba.

Új személyvonat Beograd-Zagreb között. Március 31-ikével Beograd-Zagreb között egy új személyvonatot állított be a közlekedési miniszter. Az új vonat nem Sziszekén, hanem Novszkin keresztül fog közlekedni. Beogradból indul mindennap fél 11-kor éjjel és másnap délután 4 óra 16 perckor ér Zagrebbba. Zagrebból indul fél 2-kor délután és másnap reggel fél 5-kor érkezik Beogradba ez az új személyvonat.

A Sokol hangversenyt rendez. A beeskereki Sokol április 18-án este nagyszabású hangversenyt rendez a Kaszinóban, amelyen Turinszki Voin és Staity Nadesda, a beogradi opera két kiváló művésze önálló számokkal szerepel. Mindkét művész Beeskerek szülőtte és eddigi szerepléseikkel nagy és ismert nevet vívtak ki maguknak. Turinszki Voin és Staity Nadesda ezuttal is meg fognak felelni a várakozásnak és művészi értéket nyújtanak majd a hangverseny közönségének. A koncerten a Sokol dalegylete is közreműködik. A zenekíséretet a beeskereki zenekedvelők egyesületének zenekara szolgáltatja Ripka Imre karnagy vezetése alatt.

Katonai jelentkezés a Vásártéren. Tegnap délelőtt katonai jelentkezés volt a Karagyorgyeva (Vásár) téren, amely alkalommal minifegy másfélezer hadköteles tett eleget a jelentkezési felhívásnak. A hadkötelesek megkapták a háboru esetére szóló katonai beosztásukat.

Főkkulesot találtak. Négy kis főkkulesot találtak karikára fűzve. Tulajdonosa átveheti a rendőrségen Andrijevitj alkaptányánál.

Református istentisztelet lesz Beeskereken husvét első napján délelőtt egy negyed 11 órakor egyházi beszéddel és másodnapján egy negyed 11 órakor az Uriszentvaosora kiszolgáltatásával. Erzsébetlakon első nap délután és Novi Becsejen második nap délután 3 órakor egyházi beszéddel s az Uriszentvaosora kiszolgáltatásával.

Új eljárás az iparsó kiadása iránti kérvényekben. Az egyedáruság igazgatósága éreztette az iparsó iránt érdeklődő gyárosokat, hogy az iparsó kiadására vonatkozó kérvényeiket ezentul a kamarák utján nyújtsák be. A kamara véleményezésével ellátva továbbítja a kérvényt az egyedáruság igazgatóságának, amely kiértésíti az iparsó lerakatot. Az iparsó lerakat viszont tudatja a rendelővel a befizetendő összeg nagyságát. A megrendelt árut — csak a pénz beérkezése után küldik el. A kérvényhez mellékelni kell az adókötelezettség teljesítéséről szóló bizonyítványt.

* Vas- és fémöntvényeket Kransnánál, Veliki Beeskerek. — Telefon szám 329.

A Róm. Kath. árvaházgyűlés a múlt hét szombatján tartotta tisztújító közgyűlését, amely alkalommal megválasztották az új vezetőséget és választmányt. A közgyűlés elhatározta, hogy az árvaház fokozottabb támogatása érdekében széleskörű társadalmi akciót indít és ezért mindenképp a taggyűlést szorgalmazzák. A közgyűlésen jelen voltak között ki is osztottak taggyűjtő-íveket és most városszerte serényen folyik az árvaházgyűlési tagok gyűjtése.

Panaszkodik

az egyik jóbarátom, hogy a felesége tulságosan takarékos, ami miatt elég (sűrűn kellemetlen összetűzésekre keveredik az asszonnyal. Csudálkozom. Hát az is baj, hogyha az asszony takarékos? De mennyire! — sóhajta busan a barátom. És nyomban meg is magyarázza, hogy miért. Egész nap lábom vagyok — mondja. Lótok-futok, tehát érthető, hogy az evés idején éhes is szoktam lenni, az étvágyam unberufen elsőrangú. Már most képzeld el, milyen keserves csalódás és fájdalom az, amikor délben, vagy este ugynevezett frugál, vagy magyarul mondva, valami böjtös étellel traktál az asszony, tisztán azért, mert takarékoskodik. Te tudod, hogy milyen a feleségem. Végtelenül kedves, finom lelkű, jó asszony. Alig van hibája. Az egyetlen és részéről kifogásolt gyöngéje csak az, hogy nem szívesen és igen keveset költ a konyhára. Hogyha a piacra megy, százszor is megforgatja a dinárt, mielőtt kiadja. A husból a maradékot, a selejtészt szedi össze, csakhogy olcsóbb legyen. Hogy lássad, milyen takarékos, mondok egy jellemző esetet. Ugy volt a minap, hogy cukros és omlós pogácsát süt, amit én nagyon szeretek. A pogácsát libazsírral szokta készíteni, mert így izesebb és omlósabb. Zufällig és az én szerencsétlenségemre nem volt a háznál libazsírja. Az asszony tehát elment keresni. Talált is. Nézi, vizsgálja, amire az árúsió, hogy a portékáját dícsérje, azt mondja, hogy a zsírja olyan finom, akár az olaj. Ugy, — morfondiroz a feleségem. Hogyha olyan finom, mint az olaj, akkor inkább olajat veszek. Az olcsóbb. A fűszerboltban olajat kért és megkérdezte, hogy jó-e? Az én olajom mondja önértzetesen a fűszeres, olyan, akár a méz. Ugy gondolja az asszony. Akkor minek vegyek olajat? Veszek mézet. Az olcsóbb. Majd sütök méz-pogácsát. A piacon egy kofánál talált mézet. Kostolhatta. Sohse kostolgassa, erősködik a kofa. Olyan ez a méz, hogy még a király is megnyalhatná az ujját utána. Tiszta ez, mint a hegyi-forrás kristályos vize. És mit gondolsz, mi történt? Mézet se vett. Ugy számítva, minek vegyen ő drága pénzért mézet, amikor az olyan, mint a tiszta víz. Délben aztán omlós pogácsa helyett, vízzel hígított krumplifőzeléket talált az asztalra — auflag nélkül. Te azzal vigasztalsz, hogy se baj! — Legalább megmarad a pénzünk jó része. Ördögöt marad! Mindenféle haszontalanságokat vásárolt azon, amit a konyhára és az én árva gyomromon meglakart.

Elvesztett. A Vági-gyógyszertártól a Fő-utcán keresztül a kishidig terjedő útvonalon elveszítettem egy férfi-zseborát. Kérem a becsületes megtalálót, hogy az órát adja le a „Torontal” kiadóhivatalában.

Anglia mindinkább távolodik a francia politikától.

— A „Torontal” tudósítójának távirata. —

London, márc. 29.

Grig képviselő az alsóházban beszélve, vázolta az angol kereskedelem nagy kárát a Ruhrmegszállás miatt. Az utóbbi két hónapban — mondotta Grig — a franciák a Ruhr megszállás egy egészen új fázisához értek, amely tökéletesen ellenkezik a versaillesi békeszerződés rendelkezéseivel és messze túl megy annak keretén. Az angol szakértők kijelentették, hogy a lefegyverzés be volt fejezve és Franciaország mégis leszorította a földre sujtott Németország főitőberét. Franciaországot nem a biztonságának és

a jövátéleti kérdésnek rendezése vezeti, mert ez könnyen el volna intézhető. A kiegyezésre Angolország sokszor tett már lépéseket és egyik-másiknál már létrejöhetett volna a megegyezés, ha Franciaország akarta volna. Ebből tűnik ki, hogy Franciaország célja nem a jövátélet.

Ha Anglia a francia politikát támogatná, úgy beleavatkozna a német belügyekbe és a német szuverenitást örök időre korlátozná, ami pedig a következő években robbanásához vezetne. Ez a politika nem felel meg az angol céloknak.

* **Vásárolunk Nagyszabeni Föld-hitel Intézet; zálogleveleket. Banatska Trgovačka Agencija, Vel. Beeskerek, Aleksandrova ul. 27. Tel. 32.**

Peszach. Szombaton este kezdődik a zsidók peszachünnepe, mely nyolc napig tart. Az első két napon az istentisztelet sorrendje a következő: Esti imák: szombat este fél 7, vasárnap este 6 óraker. Délelőtti imák: vasárnap délelőtt fél 10, hétfőn délelőtt 10 óraker. A vasárnapi istentisztelet keretében Dr. Niedermann Mór főrabbi hitészónoklatot mond. Szombat délután fél 6 óraker a zsidó iskola igazgatója a gyermekeknek a Chevra-ház nagytermében szédert ad, amelyre szívesen lát minden érdeklődőt. A gyermekek ünnepi istentisztelete vasárnap, az ünnep első napján, délelőtt háromnegyed 9 óraker lesz a Chevra-házban, amelyre szintén szívesen lát az iskola minden érdeklődőt.

* **Atutalásokat és esekkiírásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportörök részére **valutabiztosításokat** legjuttányosabban eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.**

A „Haivri”. Dr. Handler Zsigmond szerkesztésében megjelenő zsidó havi folyóirat 2-ik száma a napokban hagyja el a sajtót a következő érdekes tartalommal: Chajim Weizmann: Levél minden zsidóhoz. Dr. Dohány Gyula: Zsidó politika. Dr. Handler Zsigmond: A cionizmus. A zsidó nacionalizmus. Dr. Kiss Henrik: Gondolatok a zsidó nép szabadságünnepéről. Julius Berger: Valóban csak pénzmasina a cionista organizáció? Max Nordau: Max Nordau utolsó napjai. Colonel Kisch: Palesztina gazdasági viszonyai. Dr. Weinfeld Jenő: Palesztinai naplójegyzetek. Kiss Vilmos: A zsidó történelem vezérmotívumai. Oskar Najman: Belesz utca. (Szarajevói legenda) stb. Előfizetési ár félévénként 60 dinár.

Hány könyv van a világban? Sokszor próbálták megállapítani, hogy 1450 óta, amikor a könyvnyomtatást feltalálták, hány könyvet állítottak elő a világban. A számok 10 és 20 millió között váltakoznak. Egy angol szaktekinély most a következő adatokkal szolgál a tárgyban: a XV században 40.000 kötet, a XVI-ban 570.000, a XVII-ben másfélmillió, a XVIII-ban kétfélmillió s a XIX-ben hétélmillió könyv készült. Eszerint tehát a XX-ik században eddig készült könyvekkel együtt 16 és fél millió kötet könyvet nyomtatott az emberiség.

* **Atutalások, hitellevelek és esek** az összes bel- és külföldi piacokra, valamint **valutabiztosítások** árukitételre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a **Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Beeskerek.** — Telefon 43 és 47.

Panaszok az utca-csatornák miatt

A hatóságok figyelmébe.

— A „Torontal” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 30

Alig néhány napja, hogy beköszöntött a meleg tavaszi időjárás s máris panaszra ad okot egy ezzel kapcsolatos anomália, amelynek megszüntetése a hatóságok kötelessége. A kellemes, szinte nyári meleg kiüzi az embereket a szabadba s mivel nem igen akad Beeskereken más sétatér mint az utca, kénytelenek az utcát kinevezni erre a célra. Nincs benne köszönet. A legtöbb helyütt irtózatoss büzt terjesztenek az elhanyagolt állapotban lévő utcai csatornák, amelyekeken heteken át ott maradt a kiöntött szennyes vizmoslák és éteihulladék. A szennyes viz kiöntését még régebben megtiltotta a hatóság éppen a levezető csatornák rossz állapota miatt, a tiltó rendeletről azonban időközben megfeledkeztek egyes háziurak és lakók. Teljesen elegendő, ha egy utcában csak egyetlen-egy ilyen hanyag börtő lakik, mert a ház előtti csatorna bűzével megfertőzi az egész utcát.

A Főtcán sem kedvezőbb a helyzet. Itt nem az utcai csatornák okozzák az orrfacsaró büzt, hanem az épületek udvarából terjednek a kellemetlen illatok.

A mellékkörülményektől eltekintve, nagy károkat okozhat az utcai csatornák tisztításának elmulasztása, vagy a lakóknak a csatornák használatától való el nem tiltása. A nyári időszak felleptével, rosszabod-

JUTALMIPÁLYAZAT.

**MILY ELŐNYÖKET NYÚJT
A BERSON-GUMISARKOK
ÉS BERSON-GUMITALPAKVISÉLÉSE?**

A nagy kedveltség, melynek gumisarkaink és gumi-alpakák örvendenek, arra indítanak bennünket, hogy fenti kérdés legjobb feleleteire alábbi díjakat tűzzük ki:

1. díj	2000 dinár
2. díj	1000 dinár
3. díj	500 dinár
30. díj	100 dinár
50. díj	50 dinár

A feleletek a pályázó nevével és pontos címével f. evi április 15-ig küldendők a **BERSON kaucuk d. d. Zagreb, Wilsonov trg 7, pályázati osztályának.**

A megbírálatást reklám szakemberekből álló bizottság végzi és a nyertesek nevei a napilapokban lesznek közzétéve. 409

BERSON kaucuk d. d. Zagreb, Wilsonov trg 7.

